

ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ**Хомутенко Л. І.,***доцент кафедри міжнародних економічних відносин, кандидат економічних наук,
Сумський державний університет,
l.khmutenko@uabs.sumdu.edu.ua***Жорова Є.М.***студентка спеціальності міжнародних економічних відносин,
Сумський державний університет,
zhenyaaa2000@gmail.com*

На сучасному етапі розвитку світової економіки важливим і нагальним питанням є розвиток інвестиційної діяльності, залучення та використання іноземних інвестицій. Майже всі країни світу спрямовують свої зусилля на підвищення інвестиційної привабливості іноземних інвестицій та збільшення їх обсягу в національній економіці. Інвестиційна привабливість України - один із найважливіших елементів, на якому базується добробут країни, розвиток економіки, виробництва, підприємств та бізнесу. Потреба у залученні іноземних інвестицій забезпечується зменшенням інвестиційної активності вітчизняних компаній, необхідністю техніко-технологічної модернізації виробництва та всієї ринкової інфраструктури, необхідністю впровадження нових методів управління у всіх сферах господарського механізму. Тому, оскільки питання іноземних інвестицій є важливим для економічного розвитку нашої країни, необхідність вивчення та дослідження основних видів та форм іноземних інвестицій є дуже актуальною. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження іноземного інвестування в Україну, а також тенденцій та перспектив напрямки його поліпшення. У процесі дослідження залежно від цілей і задач використовувались відповідні методи дослідження економічних процесів, серед яких систематизація та узагальнення (при теоретичному обґрунтуванні – поняття інвестиційний процес), порівняльний метод (при динаміці обсягу надходжень іноземних інвестицій), метод кількісного аналізу, методи індукції та дедукції.

За результатами дослідження сформульовані такі висновки:

1. На рівні держави потрібно і надалі проводити комплекс заходів щодо стимулювання інвестиційних процесів в економіку України, а відтак це буде сприяти для залучення інвестицій підприємствами України в умовах економічної нестабільності.

2. Удосконалення законодавчої та організаційної бази для підвищення спроможності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату та формування основи для збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки є актуальним питанням для подальшого покращення інвестиційного клімату в Україні

3. Дослідження основних перешкод для іноземних інвестицій в Україну показало, що перше місце займає судова система країни, корупція посідає друге, а монополізація ринків та захоплення влади олігархами та третю місце. Крім того, були порівняні надходження інвестицій в роки до пандемії та під час.

Одержані результати можуть бути використані у процесі розробки стратегії зовнішньоекономічного розвитку України та оцінки ефективності проведення політики у сфері валютного регулювання.

Ключові слова: *іноземні інвестиції, інвестиційний клімат України, пандемія, інвестиційний процес, економічний розвиток.*

DOI: 10.21272/1817-9215.2021.1-18

ВСТУП

Сучасні механізми розвитку економічних систем, на які впливає ринок трансформації диктують необхідність реформування існуючих підходів до забезпечення фінансових ресурсів держави. Нестабільна економічна та політична ситуація в Україні, посилення негативних наслідків світової фінансової кризи потребує більш тісного розвитку та уваги керівництва країни процесам стабілізації економічного зростання. Без регулярних вливань капіталу в економіку будь-якої країни, її функціонування неможливо. Примноження національного багатства є складним процесом, який залежить від сукупності невід'ємних один від одного факторів. Для того щоб вкладення грошових активів в галузі економіки здійснилося, необхідно, щоб цей процес був кимось ініційований. В якості інвесторів можуть виступати приватні особи, підприємства, фінансові посередники та держава.

Удосконалення законодавчої та організаційної бази для підвищення спроможності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату та формування основи для збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки є

актуальним питанням для подальшого покращення інвестиційного клімату в Україні. На теперішній час в Україні створено законодавчу базу в сфері регулювання інвестиційної діяльності, яка поступово вдосконалюється з метою досягнення більшого притоку інвестицій та підвищення ефективності їх використання. Так, Законом України «Про режим іноземного інвестування» для іноземного інвестора в Україні встановлено національний режим інвестиційної та іншої господарської діяльності, тобто рівні умови діяльності з вітчизняним інвестором. Вказаним Законом іноземним інвесторам даються державні гарантії захисту їх капіталовкладень. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації, а їх реквізиція може бути здійснена лише у випадках стихійного лиха [6].

Суб'єкти інвестиційного процесу, перш ніж реалізувати інвестиційні проекти, оцінюють всі можливі ризики операції і її доцільність. Якщо інвестор бажає вкласти гроші в розвиток певного підприємства або проекту, він аналізує всю сукупність економічних, гуманітарних, політичних, демографічних, юридичних, екологічних та геополітичних чинників, які характеризують конкретну країну або її окремі регіони.

Ключовими очікуваннями інвесторів від бізнесу залишаються: фактичне зняття обмежень із валютного врегулювання, боротьба з контрабандою та тіндовою економікою, судова реформа, політична стабільність, прозора приватизація, захист прав інтелектуальної власності, покращення інфраструктури. Отож, узагальнюючи дані виявлено, що головними перешкодами іноземних інвестицій в Україну є: розповсюджена корупція; недовіра до судової системи (інвестори не впевнені у захищеності свого бізнесу); монополізація ринків та захоплення влади олігархами; посилення адміністративного тиску правоохоронних органів; загальне нестабільне політичне становище; військовий конфлікт з Росією; обтяжливе та нестабільне законодавство; спільні інтереси політики та бізнесу; зростання трудової міграції з України.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженню особливостей та проблем іноземного інвестування присвячено праці багатьох відомих зарубіжних дослідників, а саме: Д. Даннінга, Д. Нортоні, Р. Коуза, Ф. Мьоллерса та інших. У вітчизняній економічній літературі ці проблеми відображені у працях відомих українських науковців та практиків: А.С. Філіпенка, В.Р. Сіденка, Б. Малиняка, А.І. Білого, О.І. Рогач, Л. Пашнюка, В.І. Любівов, П.В. Кухти, С.О. Якубовського, Т.В. Майрової, Д.М. Купрянова, С.Л. Пограничного та інших. Разом з тим значна кількість питань, пов'язаних із іноземним інвестуванням в Україні, зокрема, залишається і досі невирішеною. Усе це зумовлює актуальність теми дослідження.

Європейська Бізнес Асоціація, Dragon Capital та Центр економічної стратегії (ЦЕС) провели опитування іноземних інвесторів наприкінці жовтня 2020 року та виявили, що багато бізнесменів бачать високий рівень корупції в Україні. Тобто, сприятливому інвестиційному клімату України перешкоджає хабарництво. 48% опитаних іноземних інвесторів вважають, що інвестиційна привабливість України знижується, 42% не вбачають суттєвих змін, тільки 9% бачать покращення. Згідно таблицею, перше місце займає судова система країни. А саме, невідповідність норм законодавства міжнародним нормам і рівень його дотримання. Корупція посідає друге місце серед проблем інвестиційного клімату. Монополізація ринків та захоплення влади олігархами посідає третє місце серед перешкод, хоча стратегічним інвесторам також суттєво перешкоджає обтяжливе та нестабільне законодавство. Ефективна боротьба з корупцією матиме найбільший сприятливий вплив на інвестиційний клімат. Таку думку поділяють і стратегічні і портфельні інвестори. Іншими важливими факторами стануть перезапуск судової системи та призначення на ключові позиції реформаторів з високою репутацією.

Дефолт за державними запозиченнями був названий найбільшою загрозою для інвестиційного клімату. Другу та третю позицію посіли відхід від демократичних

цінностей та зміна геополітичного курсу. Стратегічні інвестори також вбачають загрозу в занадто м'якій бюджетній та монетарній політиці, яка несе ризи для макроекономічної стабільності. Портфельні інвестори вважають неспроможність досягти домовленості з МВФ найсуттєвішою загрозою після дефолту.

Повторний локдаун мав помірний негативний вплив на інвестиційну активність. 47% стратегічних інвесторів, які вже працюють в Україні, зазначили, що не змінять свої інвестиційні плани, при цьому 27% знизять або зупинять інвестиції.

Таблиця 1 – Основні перешкоди для іноземних інвестицій [1]

Перешкоди для іноземних інвесторів	Оцінка інвесторів
Недовіра до судової системи	8,5
Широко розповсюджена корупція	8,2
Монополізація ринків та захоплення влади	6,2
Обтяжливе та мінливе законодавство	5,8
Репресивні дії правоохоронних органів	5,2
Складне податкове адміністрування	5,0
Нестабільна валюта та фінансова система	4,9
Військовий конфлікт з Росією	4,5
Обмеження на рух капіталу та валютні операції	3,8
Масштабна трудова міграція	3,0

Індекс інвестиційної привабливості у першій половині 2020 року склав 2,51 балів з 5-ти можливих та продовжує перебувати у негативній площині. Такими є висновки нової хвилі експертного дослідження, проведеного Європейською бізнес асоціацією [7]. У попередньому періоді показник індексу складав 2,95 балів. В асоціації зазначають, що настрої генеральних директорів компаній, які входять до асоціації, суттєво погіршилися. Так, тільки 4% опитаних вважають інвестиційний клімат в Україні сприятливим, тоді як у попередній хвилі дослідження таких було 17%. Більшість, а саме 62% опитаних вважають поточний інвестиційний клімат несприятливим, а ще 34% – нейтральним. Оцінка динаміки бізнес-клімату теж вказує на негативну тенденцію. Так, 55% директорів помітили погіршення інвестиційного клімату порівняно з попередніми 6 місяцями, ще 35% переконані, що умови ведення бізнесу не зазнали змін, і тільки 10% вважають, що вони дещо поліпшилися.

Серед позитивних моментів, які відзначили бізнес-лідери за останні півроку, запуск ринку землі, валютна лібералізація, продовження співпраці з МВФ, зниження облікової ставки НБУ, стабільна національна валюта. До традиційних проблем, що негативно впливають на бізнес-клімат, вони традиційно віднесли слабкість судової системи, відсутність зрушень у боротьбі з корупцією та значний вплив тіньової економіки. Втім, до них додалися нові фактори. Зокрема, впровадження обмежувальних заходів через COVID-19, постійні ротації в складі уряду, як наслідок – політична та економічна нестабільність, підвищення податкового тиску та зміни податкового законодавства, призупинення реформ.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою даного дослідження є визначення сучасного стану інвестиційного клімату в Україні, можливості закордонного інвестування українського бізнесу, а також тенденції та перспективні напрямки його поліпшення.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У процесі дослідження використовувались методи порівняння, структурного аналізу, логічного узагальнення та системний підхід.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для більшості країн світу іноземний капітал стає найважливішим джерелом фінансування розвитку, забезпечуючи стає економічне зростання. Разом з тим в країнах з неоднаковим виробничим потенціалом іноземний капітал по-різному

інтегрується у національне господарство [10]. Беззаперечним є той факт, що в Україні існує низка інвестиційно привабливих факторів, які сприяють розширенню її інвестиційних зв'язків: великий ємний та фактично конкурентно необмежений внутрішній ринок з більшості товарних позицій; географічне розташування на перетині основних транспортних шляхів між Європою та Азією; порівняно дешева та водночас кваліфікована робоча сила; науковий потенціал; розвинена інфраструктура (наявність портів, мостів, летовищ, складів, систем зв'язку, водопостачання) та інше. Нинішня географічна структура іноземних інвесторів в Україні не є оптимальною та не відповідає структурі інвесторів, що розміщують свої капітали у переважній більшості розвинених країн. Для української економіки важливі інвестиції саме з країн, які є технологічними лідерами та спеціалізуються на виробництві товарів з високою часткою доданої вартості, а саме зі «старих» країн-членів Європейського Союзу (Франції, Італії, Німеччини), а також США та Японії.

Таблиця 2 – Країни та території надходження в 2019-2020 рр.[4]

Країна надходження	1 кв. 2019, млн. дол. США	1 кв. 2020, млн. дол. США
Кіпр	+248,3	-1366,3
Нідерланди	+186,1	-178,4
Російська Федерація	+141,5	+10,5
Швейцарія	-104,3	+112,1
Франція	+79	+45
США	+58,1	+22,8
Японія	-29,6	+24,4
Німеччина	+39,6	-427,5
Австрія	+68,2	+38,5
Польща	+45,9	+48

З таблиці 2 можна зробити висновок, що в Україні спостерігається негативна тенденція, пов'язана з прямими іноземними інвестиціями. У першому кварталі минулого року був зафіксований приплив інвестицій на рівні 943 млн доларів, а в першому кварталі поточного року – відтік на суму майже 1,6 млрд. У Національному банку України відтік пов'язують з вилученням реінвестованих доходів підприємств і компаній реального сектору економіки.

Стосовно галузевих пріоритетів, то в іноземних інвесторів вони різні: сьогодні ПІІ наявні в усіх галузях української економіки. Водночас більшість інвесторів, представлених на українському ринку, охоче інвестують у галузі переробної промисловості, а також сферу оптової та роздрібною торгівлі — там, де швидко з'являються нові товари, змінюється асортимент, швидко окупаються витрати та невисокі комерційні ризики. Також популярними є галузі, що не потребують довгострокових капіталовкладень і освоєння нових технологій, зокрема фінансовий сектор та сектор нерухомості.

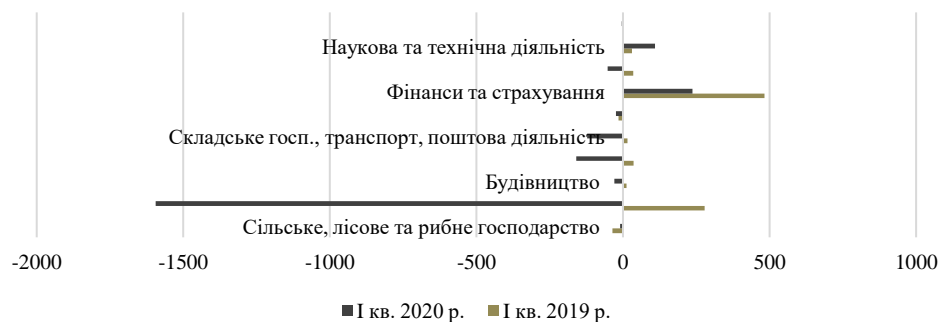

Рисунок 3 – Надходження за видами економічної діяльності в 2019-2020 рр., млн. дол. США [3]

Аналізуючи рисунок 3, найвищий відтік інвестицій був у сфері української промисловості – майже 1,6 млрд доларів. Водночас інвестиції спрямовані до сфер фінансів і страхування, ІТ, а також професійної, наукової та технічної діяльності. Попри те, що інвестиції залучаються у високоприбуткові галузі економіки, вони не зміцнюють конкурентні позиції країни на світових ринках. Надмірні ПІІ у фінансовий сектор, з одного боку, наповнюють фінансову систему обіговими коштами, які сприяють стабільній ліквідності фінансової системи країни, з іншого — створюють підстави для екстенсивного розвитку національної економіки. Така структура ПІІ не дає Україні повністю інтегруватися у глобальні ланцюги доданої вартості та є однією з причин низького відсотка експорту високотехнологічної продукції України серед країн світу — 7,2% промислового експорту країни. Невідповідність ПІІ потребам модернізації економіки, розвитку експорту високотехнологічної продукції призводить до закріплення сировинної спеціалізації української економіки на світовому ринку.

Першочергово ПІІ мають сприяти стійкому та збалансованому розвитку, структурній модернізації національної економіки, підвищенню рівня її міжнародної конкурентоспроможності [9]. Пріоритетом мають стати ПІІ у розвиток високотехнологічних та наукоємних виробництв, що сприяють розширенню експортного потенціалу та посилюють конкурентоспроможність українських товарів на світових ринках. Водночас не йдеться про нехтування напрацьованими зв'язками у традиційних галузях української економіки, в які інвестори вклали кошти. Це, зокрема, харчова та хімічна промисловість, металургія, машинобудування, виробництво будівельних матеріалів та сільське господарство.

Отже, проведений аналіз інвестиційної діяльності України в умовах економічної нестабільності надало можливість відзначити, що іноземні інвестиції є визначальним фактором, який впливає на темпи економічного зростання та розвиток підприємств та країни в цілому, адже виступає передумовою розширення міжнародного співробітництва та створення соціального ефекту у вигляді зростання доходів [5]. Враховуючи потенційно сильні та слабкі сторони інвестиційної діяльності, на рівні держави потрібно і надалі проводити комплекс заходів щодо стимулювання інвестиційних процесів в економіку України, а відтак це буде сприяти для залучення інвестицій підприємствами України в умовах економічної нестабільності.

Світова пандемія призвела до економічного хаосу. Обмеження подорожей, введення карантину та соціальне дистанціювання вимагають від компаній припинення чи зміни способу ведення бізнесу. Також це негативно вплинуло на поточний економічний та інвестиційний цикл. Однак, як не дивно, ймовірно, COVID матиме довгостроковий позитивний ефект для українських інвестицій. Дві ключові галузі України (сільське господарство та ІТ) будуть найбільш привабливими для інвесторів. Навіть якщо спалахне нова хвиля пандемії, ці галузі отримають переваги від більшого прагнення до продовольчої безпеки та розвитку ефективного інтернет-бізнесу. Окрім того, пандемія змусила деякі країни (особливо США) звернутися до бізнесу з проханням переглянути свій ланцюг поставок, який за останні десятиліття став дуже залежним від Китаю. Це надає українським компаніям унікальну можливість диверсифікувати ланцюги поставок у таких галузях виробництва як фармацевтична, автомобільна та промислова.

Щодо реформ, то після зміни уряду у 2019 року Україна дещо сповільнила свій курс на реформи. Проте постійно наголошувалося на прагненні залучити іноземні інвестиції з цільовим обсягом 7 мільйонів доларів США за 18 місяців. Незважаючи на труднощі, уряд продовжує реалізацію програми реформ. Також значні кроки в поліпшенні інвестиційного клімату були зроблені прийняттям закону про банківську діяльність та впровадженні земельної реформи. Вони мали вирішальне значення для розблокування фінансування МВФ, що є вкрай важливим для стабілізації економіки [6]. Окрім того, незважаючи на девальвацію після рекордного року зміцнення, українська валюта залишалася порівняно стабільною. Це має сприяти зміцненню впевненості в інвестиційному кліматі. До того ж уряд залишається публічно

прихильним до реформ, необхідних для залучення інвестицій. Він продовжуватиме наполягати на скасуванні державного регулювання та створенні сприятливого інвестиційного середовища в Україні. Створення «інвест-нянь» та податкових пільг на інвестиції — це також один із напрямів поліпшення інвестиційного клімату. Час покаже, як реалізуються такі ініціативи та чи будуть вони ефективними.

Враховуючи нинішнє середовище та невпевненість, основними об'єктами для інвестицій будуть:

- сільське господарство, зокрема, промислова обробка та інфраструктура, пов'язана з сільським господарством (порти, елеватори, обладнання), продовжуватимуть розвиватися. Сільське господарство зберігатиме привабливість для світових інвесторів, які прагнуть розширити свій бізнес та вирішити питання продовольчої безпеки;

- ІТ-сектор зберігатиме потенціал. 2019 рік став визначним для сфери ІТ в Україні – були залучені інвестиції на суму понад півмільярда доларів США від венчурних компаній. Цей сектор має вигідні умови з позиції державного регулювання, молододу робочу силу та сприятливе географічне положення (у порівнянні з Азією). Тенденцією другої половини 2020 року залишатиметься створення можливостей для придбання малих та середніх українських компаній;

- логістика та будівництво об'єктів логістичної інфраструктури також є привабливими об'єктами для придбання, особливо для поставки товарів роздрібною торгівлі. Пандемія створила ситуацію, коли люди були обмежені в можливості здійснення роздрібних покупок. З постійним зростанням розвитку інтернету та знань про споживача, за моїми прогнозами, цей сектор продовжуватиме розвиватися та буде цікавий як об'єкт для придбання;

- фармацевтична галузь також представлятиме інтерес для інвесторів. Зважаючи на спроби реформувати українську систему охорони здоров'я та очікувані бажання США розширити ланцюг поставок фармацевтичних товарів, українські фармацевтичні компанії будуть об'єктом для придбання світовими компаніями;

- інвестиції в інфраструктуру триватимуть. Очікується, що українські компанії, які займаються будівництвом та наданням супутніх послуг, стануть потенційними об'єктами придбання;

- виробництво деталей для малого та середнього обладнання. Постачання автозапчастин вже є тією галуззю, що активно розвивається в Західній Україні. Очікуйте тенденцію продовження зростання малого та середнього українського бізнесу.

Щодо невизначених, але потенційно великих галузей, то: масштабна приватизація приверне багато уваги з боку ЗМІ та викликатиме певний інтерес. Однак будь-який успіх масштабних М&А інвестицій буде невизначеним, враховуючи складне правове та економічне середовище державних компаній. Якщо уряд розробить ретельно продумані стратегії, які вирішуватимуть питання, що викликають занепокоєння у стратегічних іноземних інвесторів, то ми зможемо побачити успішне довгострокове інвестування в низку об'єктів. Якщо ж широкомасштабна приватизація — це просто аукціон з переможцем, який запропонує найвищу ціну, не варто очікувати на серйозні міжнародні стратегічні придбання [2].

Енергетичний сектор є невизначеним через регуляторне середовище. Зокрема, це стосується відновлюваної енергетики, де тарифи можуть бути змінені. Традиційна енергетична галузь завжди була потенційним об'єктом для інвестицій, але регуляторні обмеження були на заваді. До того ж зниження цін на нафту та газ негативно вплине на інвестиції в цей сектор, який, як здається, завжди готовий до інвестицій в Україну.

Оскільки Україна вже вийшла з-під російської залежності та рухається в напрямку реформування оборонної промисловості, цей сектор може стати лідером поглинань. Якщо український уряд зможе прийняти реформи, щоб ефективно відкрити цю галузь для інвестицій, можна очікувати на цілу низку великих транзакцій. Хоча в Україні не відбудеться великих банківських концентрацій, свідком яких вона була 15 років тому,

менші «інтернет-банки» можуть стати цікавими цілями для світових фінансових установ, які прагнуть розширюватися. Проте, інвестиції в туристичну галузь, в тому числі готельний бізнес, будуть незначними внаслідок пандемії [8]. Окрім того, роздрібна «реальна» торгівля та комерційна роздрібна торгівля, ймовірно, залишатимуться слабкими після пандемії та переоцінки компаніями моделей роздрібного бізнесу.

ВИСНОВКИ

Дослідження інвестиційної діяльності України в умовах економічної нестабільності дозволило відзначити, що іноземні інвестиції є визначальним фактором, що впливає на економічне зростання та розвиток підприємств та країни в цілому, як передумова для розширення міжнародної співпраці та створення соціального ефекту при зростанні дохід.

В умовах розвитку ринкової економіки одним із глобальних показників стабільного розвитку країни та її потенціалу є рівень відкритості економіки та її інвестиційна привабливість. Це сукупність факторів, в яких функціонує національна економіка, які здатні зацікавити або стримати потенційних інвесторів. Тому привабливість інвестицій є головною умовою формування благополучного клімату країни. На сьогоднішній день існує чимало перешкод для інвестицій з боку потенційних інвесторів. Для покращення інвестиційної привабливості потрібно вжити низку конкретних заходів, такі як: розвиток державної інфраструктури, виробничих потужностей та інноваційних технологій. Створювати нові проекти для залучення іноземних інвесторів та підтримки розвитку малого бізнесу. Боротьба з корупцією, вдосконалення правової та інформаційної бази, судочинство.

Однак, за результатами дослідження, протягом минулого року відбувся ряд позитивних змін, помітних для бізнесу. Так, топ-менеджери компаній-членів Європейської Бізнес Асоціації відзначають лібералізацію валютного законодавства, відносну стабільність національної валюти та інфляції, впровадження ефективних методів боротьби з рейдерством, відновлення економіки та розвиток електронних послуг, постійний діалог між владою та бізнесом.

Інвестори приїжджають у країну, де є привабливе середовище для розвитку бізнесу, де є чіткі та прозорі закони, спрямовані на підтримку підприємницької діяльності, де є інфраструктура для розвитку бізнесу. Чим розвиненіше середовище, тим привабливішим воно є для прямих іноземних інвестицій. Ясність, передбачуваність та впевненість у майбутньому - це те, що країна повинна дати першим інвесторів.

SUMMARY

Khomutenko L.I., Zhorova Y. M. Foreign investment of Ukrainian business

At the present stage of development of the world economy, an important and urgent issue is the development of investment activity, attraction and use of foreign investments. Almost all countries of the world focus their efforts on increasing the investment attractiveness of foreign investments and increasing their volume in the national economy. Ukraine's investment attractiveness is one of the most important elements on which the country's welfare, economic development, production, enterprises and business are based. The need to attract foreign investment is met by a decrease in investment activity of domestic companies, the need for technical and technological modernization of production and the entire market infrastructure, the need to introduce new management methods in management. Therefore, since the issue of foreign investment is important for the economic development of our country, the need to study and research the main types and forms of foreign investment is very relevant. The purpose of the qualification work is to study foreign investment in Ukraine, as well as trends and promising areas for improvement. In the process of research, depending on the goals and objectives, appropriate methods of research of economic processes were used, including systematization and generalization (with theoretical substantiation - the concept of investment process), comparative method (with dynamics of foreign investment), method of quantitative analysis, methods of induction and deduction.

According to the results of the study, the following conclusions were drawn:

1. At the state level, it is necessary to continue to take a set of measures to stimulate investment processes in the economy of Ukraine, and thus it will help to attract investment by Ukrainian enterprises in conditions of economic instability.

2. *Improving the legislative and organizational framework to increase the capacity of mechanisms to ensure a favorable investment climate and forming a basis for maintaining and increasing the competitiveness of the domestic economy is an urgent issue for further improvement of the investment climate in Ukraine*

3. *A study of the main obstacles to foreign investment in Ukraine has shown that the country's judiciary ranks first, corruption second, and market monopolization and seizure of power by oligarchs third. In addition, investment returns in the years before and during the pandemic were compared.*

The obtained results can be used in the development process strategies of foreign economic development of Ukraine and evaluation of efficiency conducting policy in the field of currency regulation.

Keywords: foreign investments, investment climate of Ukraine, pandemic, investment process.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Індекс інвестиційної привабливості України. ЕВА: [Веб-сайт]. 2019. URL: https://eba.com.ua/wpcontent/uploads/2019/07/Invest_UKR_1_half_2019.pdf. (дата звернення: 24.12.2019).
2. Кулінич Т. В., Мричко М. А. Інвестиційна привабливість України та можливі шляхи її підвищення у сучасних умовах // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". 2013., вип. 754 Т. 8. С. 34-40.
3. Економічні та фінансові показники України // Державна служба статистики України: [Веб-сайт]. Київ. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 31.08.2020).
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: [Веб-сайт]. Київ, 2021. URL: <https://minfin.com.ua>. (дата звернення: 01.05.2021).
5. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-ХІІ // відомство Верховної Ради. Київ: Мін-во Юстиції України, 2017. 646 с.
6. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 31 травня 2016 р. № 1390-VIII // Відомство Верховної Ради України. Київ: Мін-во Юстиції України, 2016. 81 с.
7. Рзаєв Г. І., Вакулова В. О. Методики оцінки інвестиційної привабливості на рівні країни та перспективи їх використання в економічному аналізі // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2016., вип. 3 Т. 29. С. 137-143.
8. Савицька О. П., Савицька Н. В., Кулиняк І. Я. Формування туристичної привабливості території // Науковий вісник НЛТУ України. 2012., вип. 22.15 Т. 12. С. 148-154.
9. Третяк Н. М. Фактори формування інвестиційного клімату в Україні // Фінансовий простір. 2013., вип. 3 Т. 10. С. 165-170.
10. Хомутенко Л. І., Хмелик О. С. Тенденції та перспективи інвестиційного співробітництва України з Європейським Союзом. Глобальні та національні проблеми економіки // Електронне фахове видання / Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Миколаїв, 2015., вип. 5 Т. 5. С. 99-103.

REFERENCES

1. Index of investment attractiveness of Ukraine. (2019, September 9). European Business Association. Retrieved from: <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analityka>.
2. Kulinich T.V., Mrychko M.A. (2013). Investment attractiveness of Ukraine and possible ways to increase it in modern conditions. Lviv. Polytechnic National University. 754 T. 8. S. 34-40.
3. Economic and financial indicators of Ukraine. (2020). State Statistics Service of Ukraine: Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Official site of the Ministry of Finance of Ukraine. (2021). Retrieved from: <https://minfin.com.ua>. (appeal date: 01.05.2021).
5. On investment activity: Law of Ukraine of 18.09.1991 № 1560-XII. (2017). Department of the Verkhovna Rada. Kyiv: Ministry of Justice of Ukraine.
6. On the regime of foreign investment: Law of Ukraine of May 31, 2016 № 1390-VIII. (2016). Office of the Verkhovna Rada of Ukraine. Kyiv: Ministry of Justice of Ukraine.
7. Rzaev G.I., Vakulova V.O. (2016). Methods for assessing investment attractiveness at the national level and prospects for their use in economic analysis. Bulletin of the Khmelnytsky National University. Issue. 3 T. 29. S. 137-143.
8. Savitska O.P., Savitska N.V., Kulinyak I.Y. (2012). Formation of tourist attractiveness of the territory. Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine. Issue. 22.15 T. 12. S. 148-154.
9. Tretyak N.M. (2013). Factors of investment climate formation in Ukraine. Financial space. Issue. 3 T. 10. S. 165-170.
10. Khomutenko L.I., Khmelyk O.S. (2015). Trends and prospects of investment cooperation of Ukraine with the European Union. Global and national problems of economy. Electronic professional edition. Mykolaiiv National University named after V.O. Sukhomlinsky. Mykolaiv. Issue 5 T. 5. S. 99-103.